

Agnieszka Krawczyk

Przegląd artykułów ze słoweńskiego czasopisma "Didactica Slovenica - pedagoška obzorja" : (sprawozdanie)

Kultura i Wychowanie 5, 151-153

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Przegląd artykułów ze słoweńskiego czasopisma „Didactica Slovenica – pedagoška obzorja” (sprawozdanie)

Agnieszka Krawczyk

Łódź, Polska

aga-krawczyk1@wp.pl

Słowa kluczowe: Pedagogika słoweńska, dydaktyka, multimedia, absolwenci, edukacja matematyczna, Facebook, nauczanie języków obcych

Celem niniejszego sprawozdania jest przybliżenie dokonań słoweńskich badaczy. Zaprezentowane zostały wybrane artykuły z 3 numerów czasopisma „Didactica Slovenica – pedagoška obzorja”, które ukazały się w 2012 roku. Siedzibą redakcji jest Novo Mesto, a wydawcami Wydział Pedagogiczny Uniwersytetu w Lublanie i Szkoła Wyższa z Novego Mesta. Czasopismo ukazuje się od 1985 roku, przeważnie wydawane są trzy numery rocznie. Redaktorzy zajmują się takimi działami pedagogiki jak: dydaktyka (prof. Milan Matijević¹, dr José Manuel Bautista², prof. nadzw. dr Milena Valenčič Zuljan³), socjologia

¹ Uniwersytet w Zagrzebiu, Chorwacja.

² Uniwersytet w Huelvie, Hiszpania.

³ Uniwersytet w Lublanie, Słowenia.

Agnieszka Krawczyk – absolwentka filologii słowiańskiej i pedagogiki Uniwersytetu Łódzkiego; doktorantka Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie.

wychowania (prof. Jana Goriup⁴), psychologia edukacji (prof. Cveta Razdevšek Pučko⁵). Tematy artykułów prezentowanych w omawianym czasopiśmie koncentrują się wokół szeroko pojętej edukacji i obejmują takie obszary jak: dydaktyka (przedszkolna, szkolna, akademicka), pedagogika przedszkolna, szkolna, socjologia wychowania. Artykuły pisane są zarówno przez teoretyków, jak i praktyków.

Czasopismo znajduje się na liście A Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a za opublikowany w nim tekst przyznawane jest 15 punktów. Jest to jedyne słoweńskie czasopismo pedagogiczne posiadające współczynnik wpływu Impact Factor (IF) i znajdujące się w bazie Journal Citation Reports (JCR).

Zamieszczone w numerze 1–2 artykuły dotyczą m.in. przywiązania uczniów do wychowawcy, innowacyjnych metod i nowych tendencji w edukacji, zarządzania szkołami wyższymi.

Dr Petra Starbek, dr Marjanca Starčič Erjavec i dr Cirila Peklaj w artykule pt. *Wykorzystywanie multimediiów w nauczaniu genetyki* prezentują wyniki eksperymentu przeprowadzonego w czterech lublańskich szkołach średnich. Uczniów podzielono na grupy, które uczone w następujący sposób: pierwszą – poprzez wykorzystanie wyłącznie słowa pisanego, drugą – przy pomocy tekstów i ilustracji, trzecią – zgodnie z programem szkolnym, czwartą –

⁴ Uniwersytet w Mariborze, Słowenia.

⁵ Uniwersytet w Lublanie, Słowenia.

z pomocą multimediiów. Jednocześnie autorki chciały sprawdzić, czy efekty zastosowanych metod nauczania będą zróżnicowane w zależności od płci. Uczniowie pisali testy sprawdzające wiedzę przed przystąpieniem do eksperymentu, w trakcie jego trwania i po jego zakończeniu. Najlepsze wyniki osiągnęła młodzież z drugiej (teksty i ilustracje) i czwartej grupy (multimedia). Płeć nie była tu czynnikiem różnicującym wyniki testu, choć chłopcy z grupy czwartej osiągnęli znacznie wyższe wyniki niż chłopcy z pozostałych grup.

Z kolei dr Vesna Novak, Jerneja Šifner i dr Polona Šprajc w artykule pt. *Uczestnictwo studentów w wydziałowym centrum kariery* piszą o problemach ze znalezieniem pracy przez absolwentów uczelni. Autorki za podstawowe źródło tych kłopotów uznały zbyt późne rozpoczynanie planowania kariery. Postanowiły sprawdzić, jakimi motywami kierują się wolontariusze współpracujący z wydziałowym centrum kariery. Większość z nich taką pracę traktuje jako pierwszy etap rozwoju zawodowego, chce w ten sposób nawiązać kontakt z potencjalnymi pracodawcami – przedstawicielami firm, które zlecają centrum realizację projektów.

Numer 3–4 czasopisma zawiera artykuły o takiej tematyce jak np. projekty edukacyjne, metody aktywizujące studentów, znaczenie wykształcenia humanistycznego dla współczesnego społeczeństwa.

Mgr Darjo Felda w artykule pt. *Brak świadomości nt. potrzeb matematycznego piśmiennictwa* zwraca uwagę na niedostosowanie programu nauczania matematyki do życiowych potrzeb uczniów. We współczesnym społeczeństwie potrzebni są „matematyczni literaci”, czyli osoby, które potrafią wykorzystać wiedzę matematycz-

ną w codziennych sytuacjach. Autor przeprowadził badania empiryczne, w których uczniowie podzieleni zostali na 2 grupy: pierwsza z nich podlegała „procesowi horyzontalnej matematyzacji”⁶, zaś drugą uczono w sposób zgodny z programem szkolnym. Młodzież z pierwszej grupy odnosi większe sukcesy w rozwiązywaniu realnych problemów, posługuje się przy tym logiką, dla uczniów z drugiej grupy matematyka jest wyłącznie jednym ze szkolnych przedmiotów. Stanowi to dowód na potrzebę wskazywania uczniom możliwości praktycznego wykorzystywania szkolnej wiedzy.

Dr Karmen Erjavec w artykule pt. *Facebook i nieformalne uczenie się słoweńskich licealistów* przywołuje dwa sprzeczne poglądy:

- portale społecznościowe przeszkadzają uczniom w nauce,
- portale społecznościowe są pomocne.

Autorka przeprowadziła 30 pogłębionych wywiadów z licealistami, a także zanalizowała profile ich kont na Facebooku, aby sprawdzić, które z tych stwierdzeń jest im bliższe. W wyniku badania doszła do wniosku, że choć Facebook służy im głównie jako miejsce wirtualnych spotkań towarzyskich, to nieświadomie wykorzystują go również w celach edukacyjnych.

Znaczenie pomocy i metod dydaktycznych dla usprawniania procesów edukacyjnych oraz przywództwo dyrektorów szkół to przykładowe tematy znajdujące się w numerze 5.

Dr Ivica Radovanović i Aleksandar Tadić w artykule pt. *Koncepcja dyscypliny i swobody w pedagogice indywidualnej* porównali definicje

⁶ Proces ten oznacza strategię rozwiązywania realnych problemów poprzez nabywanie odpowiednich kompetencji i potwierdzanie ich w praktyce.

klasyków pedagogiki (Jean-Jacques Rousseau, Ellen Key, Maria Montessori itd.) ze współczesnymi tendencjami w teorii i praktyce pedagogicznej. W koncepcjach klasyków swoboda i dyscyplina ujmowane są jako poszanowanie praw innych osób. W procesie wychowania szkolnego występuje to samo rozumienie. Zdaniem autorów szkolna dyscyplina powinna zostać wpleciona w proces całej edukacji, co polega na wskazywaniu celów, łączeniu nauczania z wolnym wyborem. W takim ujęciu swoboda uczniów podlega jednak pewnym ograniczeniom – wcześniej zaproponowanym i wytłumaczonym. Mechanizmowi szkolnej dyscypliny powinno towarzyszyć zaangażowanie wszystkich jego uczestników – nauczycieli, uczniów i ich rodziców.

W artykule pt. *Kontynuacja nauczania języka obcego a rola gramatyki* dr Slavica Čepon zwraca uwagę na problemy związane z przerwą w nauce języka obcego, jakie towarzyszą studentom Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu w Lublanie. Rozpoczynają oni lektorat z języka angielskiego⁷ dopiero na II roku, a w wyniku takiej przerwy część zdobytych w szkole średniej informacji zostaje przez nich zapomniana. Ponadto we wcześniejszych etapach edukacji zajęcia prowadzone są na poziomie ogólnym, na studiach zaś wymagany jest poziom biznesowy, co ma na celu przygotowanie studentów do używania go podczas pracy zawodowej. Kolejnym problemem są rozbieżności w poziomach znajomości ogólnego języka obcego pomiędzy absolwentami różnych szkół średnich. Na Wydziale Ekonomicznym Wyższej Szkoły Biznesu przeprowadzony został

eksperyment, który polegał na wprowadzeniu zajęć z gramatyki dla studentów I roku, a następnie na II i III kontynuowane były one jako lektorat na poziomie biznesowym. Gramatyka okazała się tu łącznikiem pomiędzy poziomami nauczania, pozwoliła również na wyrównanie poziomu wiedzy studentów.

Dokonania słoweńskich badaczy są mało znane w Polsce, a oba kraje dzieli dość znaczna odległość geograficzna, doświadczenia historyczne i wpływy kulturowe. Pomimo tych różnic tematy podejmowane przez autorów czasopisma, a także problemy tamtejszych dzieci i młodzieży podobne są do tych, które spotkać można w polskich realiach. Jednocześnie poszczególne numery obejmują zagadnienia charakterystyczne dla współczesności, niezależne od kraju pochodzenia autorów. Ponadkulturowy charakter sprawia, że niektóre rozwiązania przenieść można również na polski grunt. ■

⁷ Slavica Čepon podaje przykład języka angielskiego, jednak sytuacja ta dotyczy również innych języków obcych.